

Mededeelingen van Huishoudelijken aard.

OPGAVE NIEUWE LEDEN.

Nederland.

's Gravenhage: F. G. van Altena, 1e Lt. Inf. K. G. A. Feist, 2e Lt. der Huzaren, A. Eisenberger, res. 1e Lt. Inf., H. C. M. Vos, 1e Lt. 14 R. I., Mr. H. K. Versteeg, res. 1e Lt. Gren. Breda: A. H. Nijhoff, 1e Lt. Art., W. F. L. Otten, 2e Lt. Genie. 's Bosch: F. W. H. van Straaten, Kap. Reg. Wielr. Delft: J. J. Eekebus, res. Kap. Vest.-Art. Dordrecht: F. Hordijk, res. 1e Lt. Veld-Art. Eygelshoven: H. Klinkenberg, res. Kap. Inf. Harderwijk: J. J. Hasselbach, 2e Lt. 20 R. I. Heerlen: Wilt, res. Lt. Inf. den Helder: Bibliotheek van het Reg. Kust-Art. Hilversum: C. A. van de Water, res. Lt. Veld-Art., R. W. J. C. van den Wall Bake, res. Lt. Vest.-Art. Hillegersberg: S. Wijnbergen, res. 1e Lt. Veld-Art. Houthem-St. Gerlach: E. Penners, res. Lt. Inf. Leiden: L. J. van der Maesen, res. Lt. Inf. Rotterdam: O. Verdoorn Jzn., Vaandrig Inf., J. H. Schreuder, res. 1e Lt. Veld-Art., W. A. van Wijlen, res. 1e Lt. Veld-Art., F. Poel, res. 1e Lt. Veld-Art. Vught: Jhr. Mr. J. E. W. Twiss Quarles van Ufford, res. 1e Lt. Veld-Art.

Nederlandsch-Indië.

R. N. de Ruyter van Steveninck, 1e Lt. Art. Ned. Leger, vlieger, ged. N. I. L.; R. G. van Wichen, 1e Lt. Mil. Adm. N. I. L. Bengawantiaan 65, Bandoeng.

Erratum IIIe afl. blz. 175.

r. 5 v. o. de komma vervalt; r. 4 v. o. te lezen: „het res-regiment, kunnen indeelen 1 beroepskapitein per veldbataljon; voorts”.

Bijeenkomst van 5 Maart 1925 te Amersfoort.

Voorzitter: Generaal-Majoor b.d. H. J. FURSTNER.

De VOORZITTER: Mijne Heeren! Ik open de bijeenkomst en heet U allen welkom.

Toen in het Bestuur het voorstel ter sprake kwam, om in dezen winter een bijeenkomst buiten den Haag te houden, viel de keuze wederom op Amersfoort. Uit de talrijke opkomst toch van de Amersfoortsche leden in de bijeenkomst van 19 December 1922, heeft het Bestuur vermeend

te mogen afleiden, dat de keuze van deze plaats in goede aarde was gevallen. Het spijt mij daarom des te meer, dat heden avond zoo weinig leden aanwezig zijn. Moge een volgende keer de zaal geheel gevuld zijn.

In afwachting van de voordracht van den kapitein S. J. C. OLY, welke tegen 8 uur is uitgeschreven, heb ik vooraf Uwe aandacht te vragen voor het voorstel van wijziging van art. 14. van het reglement, zooals op den oproepingsbrief is vermeld.

Ik begin met de vraag te stellen, of een der heeren nog een nadere toelichting wenscht, alvorens zijn stem uit te brengen?

Zoo niet, dan zullen wij tot de stemming over de voorgestelde reglementswijziging overgaan, waarbij ik opmerk, dat er geen volmachten zijn aangevraagd.

Ik breng in herinnering dat, in verband met de stemming, de leden de presentielijst moeten teekenen.

Het reglement zegt in art. 35, dat bij mondelinge stemming wordt beslist en in art. 42, dat het voorstel wordt geacht te zijn aangenomen, wanneer minstens twee derden der uitgebrachte stemmen zich daarvóór hebben verklaard.

De mondelinge stemming geschiedt, ingevolge art. 35 bij oproeping volgens de presentielijst.

Ik verzoek den secretaris-penningmeester de namen van de lijst voor te lezen.

De Heer HAAAN geeft in overweging om niet over het voorstel te stemmen, doch het bij acclamatie aan te nemen. De vergadering hecht hieraan haar goedkeuring.

De Voorzitter: Mijne Heeren! Het Bestuur stelt het zeer op prijs, dat de leden hun goedkeuring hebben gehecht aan het gedane voorstel. Ik herhaal echter wat reeds in een der vorige bijeenkomsten is gezegd dat van de propaganda onzer leden, die zullen ijveren om het ledenaantal te doen toenemen, zal afhangen of reeds in het volgend werkjaar tot contributieverlaging zal worden overgegaan.

Thans nog een tweetal mededeelingen aan de leden.

1e. Uit de Handelingen van de Tweede Kamer der

Staten-Generaal en uit de pers, zal U gebleken zijn, waaraan het te wijten is, dat de op 30 Januari j.l. aangekondigde bijeenkomst niet is doorgegaan.

Het Bestuur, hetwelk de tegen de voordracht van den Majoor LAMBOUY gemaakte bedenkingen GEENSZINS kon deelen, heeft dit in een uitvoerig betoog aan den Minister van Oorlog kenbaar gemaakt, en bovendien getracht in een mondeling onderhoud de bezwaren tegen het houden van de voordracht op te heffen. Het is hierin echter helaas niet geslaagd.

Het Bestuur heeft, na uitvoerige gedachtenwisseling, vermeend niet te moeten ingaan op het voorstel van dien bewindsman, om de voordracht in gewijzigden vorm te doen houden.

Voorts heeft het Bestuur den Minister met nadruk gewezen op de verstrekkende gevolgen, welke dit ingrijpen voor de Vereeniging kan hebben.

2e. Aan den kapitein der Militaire Administratie N. I. L. H. J. B. TULFER is op zijn verzoek, onder dankbetuiging voor de aan de Vereeniging bewezen diensten, ontslag verleend als Hoofdecorrespondent voor Ned.-Indië. In zijn plaats is, met ingang van 1 October 1924, benoemd de Eerste-Luitenant der Militaire Administratie N. I. L. R. G. van WICHEN.

Alvorens het woord te verleenen aan den inleider van heden avond, verzoek ik den Heeren, die aan het debat wenschen deel te nemen, om zich gedurende de pauze bij mij aan te melden.

En thans zal het mij aangenaam zijn, als kapitein OLY zijn voordracht wil aanvangen, over

DE INFANTERIE-BEWAPENING.

De Heer OLY: Mijnheer de Voorzitter; mijne Heeren!

De vereerende opdracht, heden een lezing te houden over de Infanterie-bewapening hebben wij volgaarne aanvaard, minder omdat wij vermenen, u zooveel nieuws te kunnen ver-

tellen, dan omdat wij hopen, verschillende zaken naar voren te brengen, die een gedachten-wisseling overwaard zijn.

Het onderwerp zelf is zoodanig uitgebreid, dat grondige behandeling van een enkel der infanteriewapenen, meer dan èen avond zou vragen. Daarom worden alleen eenige voornaamste punten aangeroerd, voornamelijk in de hoop, dat ook hierbij door wrijving van gedachten de juiste opvatting te voorschijn mag komen.

Wij zijn er volkomen van overtuigd, dat door en met deze vluchtige rede het „laatste woord” over de bewapening niet gesproken wordt. Wij beseffen volkomen, dat de zeer belangrijke punten, infanteriegeschut, affuitage, enz., door deze verhandeling niet heel veel verder worden gebracht. Wij spreken echter de hoop uit, dat in de door ons aan te geven of dergelijke richting, de allernoodzakelijkste verbeteringen zullen kunnen ontstaan, die een bescheiden beurs toelaten.

De Infanteriebewapening moet het mogelijk maken, dat de eenheden van het hoofdwapen in staat zijn, het evenwicht te handhaven tegenover de eenheden van den tegenstander.

Onder eenheid, dient hier zoowel het bataljon als het regiment te worden verstaan en wij zullen alleen die bewapening ter sprake brengen, welke in het bataljons- en regimentsverband is opgenomen. Tot goed begrip echter, van wat wij vermeen en dat tot de taak van de infanterie behoort, willen wij eerst in meer algemeenen zin de wapenwerking beschouwen en willen wij trachten, zoowel in de hoogte, als in de diepte een zône-indeeling te vinden, welke de werkingssfeer der verschillende infanteriewapenen overzichtelijk maakt.

In de hoogte zijn, ongeacht welke gevechtsoort beschouwd moge worden, vier verschillende zônen te onderscheiden, welke ieder hun eigen wapenwerking hebben en hun bijzondere bestrijdingswijze vragen.

Ten eerste de in den grond opgestelde wapenen. Hiertoe moeten alle in krombaan werkende wapensoorten worden gerekend, te beginnen met de handgranaten en te eindigen

met infanteriegeschut onder groote elevatie en lichte bomwerpers.

Eén eigenaardigheid dezer wapensoorten dient in het licht te worden gesteld n.l. deze, dat de bestrijdingsmogelijkheid in hoofdzaak van dezelfde wapensoorten zal dienen uit te gaan. Zij zijn niet te bereiken door middel van vlakbaan, anders dan van uit vliegtuigen. Worden zij echter bestreden door middel van hun eigen soortgenooten, dan maakt de sterk gekromde baan het mogelijk, deze wapenen achter iedere dekking te bereiken.

Besluit men eenmaal tot het gebruik dezer wapenen, dan dient in de diepte een aaneensluitende en zoo mogelijk elkander overdekkende wapenwerking te worden verkregen. Dan mag er, met andere woorden gezegd, geen zône in de diepte openblijven, waarin de infanterie geen projectielen met krombaan kan brengen. Neemt men eenmaal aan, dat infanteriegeschut met krombaanschot of lichte bomwerpers tot de noodzakelijke bewapening behooren, dan aanvaardt men hiermede de consequentie, dat *tevens* geweergranaten en granaatwerpers noodzakelijk zijn. Dit spreekt uit de volgende cijfers.

1. Werking der handgraten tot rond 30 Meter.
2. Werking der geweergranaten aansluitend tot rond 190 M.
3. Werking der granaatwerpers van rond 150 M. tot \pm 350 M.
4. Werking der lichte bomwerpers in krombaan van 150 tot 1300 M.
5. Werking van infanteriegeschut in krombaan tot \pm 1500 M.

De onder 3 genoemde granaatwerpers zijn in dit verband niet te ontberen, omdat de opstellingsmogelijkheid der lichte bomwerpers slechts bij uitzondering zoo ver naar voren zal zijn, dat *geen* vuur over eigen troepen behoeft te worden gegeven. Moet dit wel worden afgegeven, dan eischt de veiligheid, dat de projectielen tenminste 300 M. vóór de eigen troepen worden gebracht. Daardoor ontstaat een hiat tusschen de werkingssfeer van dit wapen en die van de

granaatgeweren. De lichte gemakkelijk verplaatsbare granaatwerper, die evenals de geweergranaat van uit de voorste troepenopstelling bediend kan worden, vermag deze leemte aan te vullen. Een ander daarvoor geschikt wapen is ons onbekend.

Nog dient te worden opgemerkt, dat van de met 6.5 m.M. geweren bewapende landen alleen Italië een geweergranaat voor dit kaliber heeft gehad; het is daar weder uit de bewapening gevoerd. Wij betwijfelen sterk, of een uit 6.5 m.M. te verschieten geweergranaat van voldoende gewicht (conventie van St. Petersburg) te construeeren is.

Men heeft mogelijk in het vorengenoemde een zekere aarzeling kunnen bespeuren om onzerzijds de noodzakelijkheid dezer wapenen te erkennen. Deze werkelijk aanwezige aarzeling vindt haar grond in twee omstandigheden: in het ontstaan en in de werking. Eerst na het beleg van Port Arthur onder de moderne wapenen genoemd, was geen enkel der genoemde krombaan wapenen in Augustus 1914 bij een der legers ingevoerd. Zij ontstonden tijdens en als gevolg van de bijzondere omstandigheden van de stelling-oorlog. Al erkennen wij, dat deze wapenen ook in 1918 en bij den bewegingskrijg in het Oosten goede diensten hebben bewezen, wij betwijfelen sterk, of zij zonder voorafgeganen stellingkrijg hun intrede in de legers zouden hebben gemaakt.

De beste vorm van een lichten bomwerper is zonder twijfel de Deutsche. Van deze wapenen waren in 1918 volgens betrouwbare opgaven 12.500 in gebruik. De spreiding wordt aangegeven op $\pm 15\%$ van den afstand in de diepte en $\pm 5\%$ in de breedte. De vuursnelheid op 2 per minuut (deze kan tijdelijk tot 20 worden opgevoerd), het gemiddelde maandverbruik op 120 projectielen en een scherfwerking van ± 100 M. Deze cijfers vormen de tweede omstandigheid, die ons doet aarzelen, hunne noodzaak te erkennen.

Nemen wij eens enkele getallen als grondslag voor een beoordeeling der werking dezer wapenen. Op 100 M. wordt het projectiel „ergens” geworpen op een oppervlak van $150 \times 50 = 7500$ M². en oefent aldaar scherfwerking uit over een oppervlak van rond 31.000 M². Tegen levende

doelen, die niet gedekt zijn, is dat zeker een belangrijke werking, doch tegen eenigszins gedekte doelen is de werking zeer gering te achten. Voor bestrijding van vijandelijke bomwerpers, geeft de zoo groote spreiding een zoodanig geringe trefkans, dat wij het nuttig effect sterk in twijfel trekken: wij verwachten, dat indeeling bij de infanterie eer een nadeel dan een voordeel zal blijken.

De vaak genoemde vechtwagenbestrijding met lichte bomwerpers kan niet anders, dan met vlakbaan geschieden. Hierbij wordt boven 600 M. de invalshoek zoo steil, dat van een treffen in vlakbaan geen sprake meer is. De reeds genoemde opstelling dezer wapenen, welke slechts zelden geheel vooraan zal kunnen geschieden, maakt de werking in de diepte nog geringer. Wil eindelijk dit wapen als vlakbaan-geschut werken, dan komt het ook binnen de bestrijdings-mogelijkheid der mitrailleurs en daartegen zijn de lichte bomwerpers zeker niet opgewassen. Eindelijk wijst het betrekkelijk gering munitieverbruik van 120 per maand niet op een zoo algemeen gebruik, dat daaruit de noodzakelijkheid van de opname in de Infanterie-bewapening wordt duidelijk gemaakt.

Hetzelfde geldt in zekere mate voor nieuw te bouwen infanteriegeschut. In het bijzonder is de trefkans in vlakbaan daarvan niet zoo groot, dat wij ook maar een oogenblik in twijfel zouden verkeeren welk wapen het in een duel zou afleggen: infanteriegeschut in vlakbaan vurende of een mitrailleur. De laatste wint het zeker.

Hiermede vervalt voor ons gevoelen de lichte bomwerper of infanteriegeschut in krombaan en dan tevens de granaatwerper, als gewenscht bij de infanterie. De geringe trefkans van de vijandelijke wapenen, maken dat de bestrijding veilig aan de artillerie mag worden overgelaten.

Geweergranaten zagen wij gaarne in onze bewapening, doch wij gelooven niet aan de mogelijkheid voor 6.5 m.M. geweren: dit eischt tegen onzen zin een tweede kaliber naast de 6.5 m.M.

Handgranaten achten wij onontbeerlijk: vervolmaking dezer wapenen moet steeds voor oogen staan.

Ten *tweede* vindt men in de hoogte de *op* het terrein geplaatste wapenen. Wij bedoelen hiermede, dat de monding van alle vlakbaanwapenen boven het terrein uit moet komen. Zij kunnen dientengevolge zoowel met krombaan, als met vlakbaan bestreden worden.

Ook bij deze wapenen moet een niet onderbroken aansluiting of overdekking van de werkingssfeer in de diepte worden verkregen, beginnende met de vlamspuit en eindigend met de grootste drachten der mitrailleurs. Opvolgend komen hierbij als infanteriewapenen in aanmerking: vlamspuit, pistool, geweer, lichte automaat, lichte bomwerper, geweer (gezamenlijke vuren), infanteriegeschut, zware automaat, deze laatste met bijzondere munitie.

Van deze wapenen is reeds veel bij de Nederlandsche infanterie in gebruik, echter veel in soort, niet in aantal.

Wanneer wij alleen de schietwapenen beschouwen, hebben wij voor lijfsverdediging de revolver en heeft zoo juist het pistool M '25 zijn intrede in ons leger gemaakt. De model revolver is onhandig van vorm, zwaar van gewicht en onvoldoende van werking. Het pistool M '25 is prettig van vorm, handelbaar en licht, doch te gering van kaliber voor andere diensten, dan bij marechaussee en militaire politie. Er bestaat, interchangeabel met dit pistool een kaliber 9 m.M. dat als wél voldoende te beschouwen is.

Ons geweer M '95 moge enkele kleine gebreken bezitten, het moge gewenscht zijn, een anderen projectieel vorm te kiezen, over het geheel voldoet het wapen nog goed. Bij de stelling 3°. wordt dat nader besproken. Individueel gebruikt, reikt bij de groote massa de goede werking tot ± 300 M.; bij gevechts- en scherpshutters tot ± 900 M., bij gezamenlijke vuren tot ± 1200 M.; op grootere afstanden zijn alleen werkdadige vuren mogelijk, bij dergelijke voorbereiding als onze zware mitrailleurs boven 1800 M. noodig hebben.

Onze lichte automaat reikt onder niet zeer gunstige omstandigheden tot 500 M.; bij gunstige tot 1000 M.

De lichte bomwerper in vlakbaan schiet van de bedding tussehen 75 en 1200 M. en van af zijn raderen tussehen 600 en 1200 M. (in het laatste geval veel onzuiverder).

Infanteriegeschut reikt mogelijk tot 1800 M.

Omtrent de plaats van opstelling en de trefjuistheid dezer wapenen lieten wij ons reeds uit.

Zware mitrailleurs vuren zonder bijzondere voorbereidingen tot ongeveer 2000 M. Met voorbereiding en gedeeltelijk onder gebruik van bijzondere munitie tot 3 à 4 K.M.

Hiermede is een overzicht gegeven der infanteriewapenen, die in de tweede zône worden gebezigd.

Ten *derde* vindt men in de hoogte tusschen \pm 30 en 200 M. de zône der laag vliegende vliegtuigen. Deze zône dient daarom afzonderlijk genoemd te worden, omdat hierin de bestrijding als regel geheel aan de infanterie gelaten zal moeten worden en eerst daar boven steun van de artillerie zal kunnen worden gegeven. Wij laten een oogenblik in het midden of de infanteriewapenen hiervoor te bestemmen, al dan niet ingedeeld of afzonderlijk gehouden moeten worden.

Ten *vierde* vindt men de vliegzone boven 200 M., waarin de infanterie slechts een bescheiden rol speelt.

Uit dit vrij vluchtig overzicht zijn nu voldoende gegevens te putten, om tot de eigenlijke behandeling onzer stellingen over te gaan.

1°. De infanterie-bewapening moet het mogelijk maken, dat de eenheden van het hoofdwapen in staat zijn, het evenwicht te handhaven tegenover de eenheden van den tegenstander.

Om deze stelling bewezen te achten, meenen wij dat het noodig, doch voldoende is, aan te toonen of te betoogen:

1°. dat de infanterie-eenheden die wapens moeten bezitten welke de wapenen des vijands kunnen bestrijden;

2°. dat de zeer te waardeeren hulp van het wapen der artillerie niet in staat zal zijn, onder alle omstandigheden een leemte in onze infanteriebewapening aan te vullen.

Wanneer de infanterie optreedt tegen die des vijands, zal zij al zijn wapengeweld uit de 1e. en 2e. zône voornoemd

moeten kunnen keeren. Mocht het haar niet mogelijk zijn, eenige vijandelijke wapensoort het zwijgen op te leggen, dan beteekent dit, dat zij zich weerloos aan het geweld van die wapensoort moet onderwerpen. De gevolgen hiervan zijn ernstiger, naarmate de werking dier wapensoort geweldiger is, doch in alle gevallen boet daardoor de infanterie een belangrijk deel in van haar waarde als verkennend orgaan en als zelfstandig oorlogswerktuig.

Zij zal dan genoodzaakt zijn, onder vrijwel alle omstandigheden de hulp der artillerie af te wachten en daardoor zal in tijd en snelheid zeer veel verloren gaan. Van de artillerie zal omgekeerd zoodanig regelmatige hulp moeten worden gevraagd en verkregen, dat de betrokken batterijen als geheel bij de infanterie ingedeeld moeten worden beschouwd en het slechts een kwestie van naam en encadree-ring wordt, of deze batterijen als infanteriewapenen zijn te beschouwen of niet.

Mocht nu zoo straks bij de stelling 3°. tot 5°. blijken, dat de artillerie-hulp noodig is tegen 's vijands infanteriewapenen, dan volgt o.i. hieruit zonder meer de noodzaak van de indeeling van infanteriegeschut.

2°. *Hiertoe is noodig, een ver-gaande selectie in wapen-gebruik en zijn een in soort en aantal beperkte hoeveelheid wapenen bij de infanterie in te deelen.*

De zoo straks genoemde wapenen en de daarvoor benoedigde munitie, zijn niet in onbeperkte hoeveelheid door de infanterie mede te voeren, op straffe van het verliezen harer vrijheid van bewegen. Dit maakt het noodzakelijk, onder de aanwezige wapenen voor ieder gevechtsdoel dat wapen aan te wijzen, dat het meest geëigend is voor de bestrijding van dat gevechtsdoel. Hierbij dienen de meest belangrijke wapenen het langst gespaard te blijven, met uitzondering van de gevallen, waarin een plotselinge verplettering van 's vijands weerstand door vuur is mogelijk te achten. Het zal hiertoe noodig zijn, eerst den lichten automaat te bezigen, wanneer het geweer de strijd niet af kan; den zwaren automaat eerst

in te zetten, wanneer de lichte hetzij in vuurbereik, hetzij in vuurkracht niet meer toereikend is; geschut slechts te bezigen tegen doelen, die het verraden van de opstelling en het verlies aan munitie wettigen.

De soort der wapenen dient zoo beperkt mogelijk te blijven. Niet het feit, dat eenige tegenstander een wapensoort bezigt, maakt het noodig dat ook onze Infanterie die soort bezit. Slechts dan, wanneer de aanwezige wapenen geen of onvoldoende bestrijdings mogelijkheid zouden bieden, is uitbreiding met dat nieuw soort wapen noodzakelijk te achten.

Ook in het aantal dient de Infanterie niet meer bijzondere wapenen te bezitten, dan voor het vervullen van haar taak als zoodanig noodig is. Het feit alleen, dat snelle troepen noodig zijn, wijst er op dat de groote massa der Infanterie een neiging tot logheid vertoont, welke een gevolg kan zijn van te zware bewapening. Mocht gebruik van bijzondere wapenen — b.v. de zware mitrailleurs — voor eenig doel noodig blijken, dat niet rechtstreeks verband houdt met het oorlogswerk der Infanterie — met name zeer verre vuren —, dan lijkt het ons veel voordeliger, dergelijke wapenen naast de Infanterie te laten optreden, dan deze door indeeling er bij nog meer topzwaar te maken.

3°. De Nederlandsche Infanteriewapenen kunnen ieder voor zich de vergelijking met alle buitenlandsche soortgenooten met glans doorstaan: enkele wapensoorten en munitiesoorten ontbreken echter.

Beginnen wij de vergelijking bij het geweer, dan zijn er drie legergeweren te noemen, die boven het M'95 uitsteken in hun ballistische eigenschappen. Dat zijn het Amerikaansche geweer, het Canadeesche geweer en het Zwitsersche. Doch reeds dadelijk dient te worden opgemerkt, dat het Amerikaansche geweer wèl een uitnemend scherpschutterswapen vormt, doch zich weinig eigent tot

het massa gebruik bij vluchtig opgeleide troepen. Bovendien is de vizierinrichting weder uitstekend geschikt voor den scherpschutter met oog-accomodatie op de richtmiddelen, doch weinig voor den gevechtsschutter, die oog-accomodatie op de slecht zichtbare doelen moet hebben. Het Zwitsersche geweer „ligt” veel minder aangenaam in de hand, dan ons M° 95. Doch dit in aanmerking genomen blijft de balans doorslaan naar de zijde dezer wapenen. Het Canadeesche geweer is ons slechts uit beschrijving bekend.

De voordeelen van de genoemde geweren spruiten in hoofdzaak voort uit lading, kogelvorm en kaliber. Aan de lading van ons M° 95 is niet heel veel te verbeteren, aannemende dat ingrijpende verandering aan den hulsvorm niet is toe te laten. De kogelvorm laat echter wel degelijk verbetering toe, waarbij wij denken aan een dubbel ogivaal projectiel, zooals in het Zweedsche leger (6.5. m.M.) in beproeving of aan de reeds jaren geleden uit ballistisch oogpunt deugdelijk gebleken puntkogels van de Deutsche Waffen und Munitionsfabriken in Karlsruhe. Hiermede is het mogelijk de aanvangssnelheid een weinig hooger te brengen, doch de vluchttijden aanmerkelijk te verminderen en de gevoeligheid voor wind, zoowel hierdoor als door de meerdere stabiliteit te doen afnemen.

In de tijden, dat het geweer het eenige massawapen voor de nabijverdediging was en dat slechts weinig automaten bij de Infanterie waren ingedeeld, mocht de stuitkracht van een 6.5 m.M. geweer als nauwelijks voldoende worden aangemerkt. In het moderne wapenverband mag deze opvatting voor geweren en lichte mitrailleurs niet meer zoo zwaar wegen. Zelfs gaan elders stemmen op om van een grooter kaliber tot 6.5 m.M. af te dalen voor geweren en lichte automaten. In ieder geval is deze zaak niet zoodanig dringend te achten, dat de aan kaliber vergrooing verbonden zeer groote kosten gerechtvaardigd zijn. Resumeerde, mogen wij met ons geweer tevreden zijn, doch zagen gaarne een puntprojectiel in de plaats van ons rondkop projectiel.

Onze lichte automaat, mitrailleur M° 20 is wel de beste der lichte mitrailleurs uit een technisch oogpunt. Hij is

sterk uitgegroeid boven zijn Engelschen voorganger. Hij kan in alle opzichten wedijveren met „gebruikswapenen” van dergelijke soort. Wel is het wapen ten gevolge van de niet innige verbinding van loop en richtmiddelen meer afhankelijk van goede waarneming, dan andere lichte mitrailleurs en geweermitrailleurs. Daartegenover is het meer bedrijfszeker, dan de meeste dier wapenen. Het is noodig er op te wijzen, dat wij onze vergelijking niet baseren op fabrieks-mededeelingen, waaraan wij slechts matige waarde toekennen, doch op de gegevens, verkregen door waarneming van gebruikswapens, zoo door ons zelf, als door anderen gemaakt.

Na deze lofuiting op dit wapen, welke alleszins verdiend is, moeten de bezwaren er van ook worden genoemd. *Dergelijke* bezwaren hebben echter alle andere wapenen ook — in meerdere of mindere mate — en wij herhalen, dat voor ons de rangschikking met M. '20 hovenaan niet twijfelachtig is.

Eerstens de kwestie der richtmiddelen, zoo straks genoemd. Meerdere buitenlandsche wapenen leiden aan hetzelfde euvel, al wordt het in de voorschriften niet aangegeven. Het blijkt echter o.a. uit de afstanden, waarop deze wapenen hun werkzaam vuur brengen. Waar wij bij proeven met willekeurige mitrailleurs M. '20, doch op gunstig terrein (aanslagen waarneembaar) tot op 1200 M. op ijf opgestelde schijven belangrijke schietuitkomsten verkregen, blijkt wel ten duidelijkste, dat het gewenscht is te streven naar verbetering van het verband tusschen loop en richtmiddelen.

In de technische uitvoering is de „spiraal-wringveer” minder voldoening schenkende, dan er van verwacht werd. Een reeds doorgevoerde gedachte, om een cylinderveer te gebruiken, waarmede het wapen veel aan eenvoud zou winnen, heeft tot nu toe gunstige resultaten geleverd, zoodat deze werkelijke verbetering te verwachten is.

De trommel van 97 patronen is zoowel een duur ding, als een zwaar stuk. Deze trommel brengt de matige patroonvoorraad tot een zoo gering aantal eenheden terug.

dat dit een ernstig gevaar is te achten. Het vuur eenmaal geopend zijnde, mag in vele gevallen het ledig schieten van den geheelen trommel worden verwacht. Van navullen dezer trommels moet men geen te groote verwachting koesteren. Dientengevolge wordt het gevaar niet denkbeeldig, dat op vele plaatsen van het gevechtveld de M. '20 zonder munitie zal zijn.

Reeds werd een zeer goedkoope trommel aan de „Hembrug” vervaardigd, welke 22 patronen bevat; de grondgedachte is dan, alle munitie voor M. '20 in trommels verpakt te hebben en deze trommels na gebruik te kunnen wegwerpen. Die zaak is echter nog niet geheel opgelost.

Voor patrouille-gebruik e.d. is de M. '20 alles behalve „licht”. Wij mogen dan ook gerust erkennen, dat hier een wapensoort bij ons ontbreekt. Om daarin te voorzien, ware het geheel ongewenscht een nieuw wapentype bij de Infanterie in te voeren. De keuze zou zich o.i. moeten beperken tusschen:

a. een automatisch geweer op grondslag van ons M. '95 naast den mitrailleur M. '20;

b. een zoodanig verlichte mitrailleur M. '20 voorzien van een licht model trommel, dat een bruikbaar patrouille-wapen ontstaat.

Van het onder a. genoemde wapen werden reeds voor \pm 15 jaar bruikbare modellen gemaakt. Deze oplossing lijkt ons verreweg de beste en ook verreweg de goedkoopste.

Van het onder b. genoemde wapen vervaardigde de „Hembrug” een model, dat veel goeds bevat.

Zoo staat dan op onze „verlanglijst”, welke wij zoo bescheiden mogelijk houden, voor wat deze wapenen betreft: uitbreiding van mitrailleur M. '20 tot dat de geheele Infanterie er twee per sectie bezit; aanvulling met een lichte automaat tot ten minste 2 per sectie; alle munitie geborgen in trommels, liefst van niet meer dan 22 patronen.

Wij bezitten thans niet minder dan drie typen zware mitrailleurs, volgens de systemen Schwarzlose (M. '08 enz.) in twee vormen, systeem Vickers-Maxim (M. '18) en systeem Maxim.

De *eerste soort* is het wapen, dat bij de Infanterie, Cavalerie en Wielrijders (niet-reserve Regimenten) in gebruik is. Het is weder een uitstekend wapen te noemen, van groote bedrijfszekerheid. De affuitage laat vele mogelijkheden toe; de spreidingsinrichtingen, behalve de constructie der schuifstukken, mogen de andere mogelijkheden ons benijden.

Bezwaren zijn:

Tegen het wapensysteem, de niet vergrendelde gasdrukautomaat, welke een smeerinrichting eischt en — wat veel erger is — een zorgvuldige patroonconfectie. Mocht thans een nieuwe zware mitrailleur worden aangeschaft, dan ware Schwarzlose alleen daarom af te keuren.

Tegen de affuitage, het spoedig optreden van speling, welke gevaar levert bij het vuur over eigen troepen en welke kunstmatig spreiden noodig maakt, hetgeen munitie kost. Intusschen is een affuit ontworpen, welke naast het behoud van de voordeelen eener drievoet (boven het slede-systeem) en van de verbeterde spreidingsinrichtingen grootere stabiliteit belooft en minder speling doet verwachten.

Tegen het kaliber, omdat 6.5 m.M. geen behoorlijk projectiel toelaat van de bijzondere vormen, die men tegenwoordig wenscht. Tot nu toe was het *niet* mogelijk, voor 6.5 m.M. te vervaardigen:

1c. lichtspoor munitie, welke verder dan 300 M. reikt en zoodanig gering verschil in baan heeft met de gewone projectielen, dat die munitie gemengd te bezigen is bij de luchtdoelbestrijding;

2c. een pantser-projectiel, dat in staat is de te verwachten dekkingen op dezelfde afstanden te doorboren, als de buitenlandsche projectielen dat doen;

3c. een projectiel, van zoodanig gewicht dat de drachten van 3 à 4 K.M. er mede zijn te bereiken;

4c. een projectiel, met zoodanige aanvangssnelheid en behoud van arbeidsvermogen, dat boven 2000 M. over 8 K.G.M. energie wordt beschikt.

Uit een en ander blijkt, dat het behoud van 6.5 m.M. kaliber voor deze wapens verderfelijk is. Alleen door middel van kalibervergrooting is te verwachten, dat zij de hun toe-

bedeelde en toe te bedeelen taak naar behooren kunnen vervullen.

De *tweede soort* is o.a. het wapen dat bij de Reserve Regimenten is ingedeeld. Het mist het nadeel van de smeeringrichting en is eveneens zeer bedrijfszeker. Het bezit een vizierinrichting, welke de vuurleiding vergemakkelijkt, al is de plaatsing er van niet onverdeeld gunstig te noemen. De affuitage bewerkt een zeer diepen bundel, hetgeen voordelig is te achten; de optredende spelingen zijn niet zoo groot, als bij Schwarzlose. De affuit mist de spreidingsinrichtingen, doch een verbeterde inrichting is beproefd, heeft voldaan en is te verwachten.

Het kaliber is gunstiger, dan dat van Schwarzlose.

Bezwaren tegen dit wapen zijn:

1e. niet van alle munitiesoorten is de voorraad groot genoeg; regeling van aantal, bergwijze, gebruik, enz., van lichtspoor en pantsermunitie is noodig; munitie met zwaar kogelmaterieel is gewenscht;

2e. de bestaande munitie is grootendeels oorlogsaanmaak, van zeer verschillende partijen; op dien voorraad is niet voor langen tijd te rekenen.

Moesten nieuwe zware mitrailleurs worden aangekocht, dan zou uitbreiding van het aantal Vickers mitrailleurs ernstige overweging verdienen.

De Vickers mitrailleurs zijn mede bestemd voor algemeene lucht doelbestrijding. Eerst wanneer de munitievoorziening geheel in orde is en met name vèr lichtende lichtspoormunitie is vervaardigd, welke voor oplegging geschikt is, en wanneer eindelijk een geheel voldoening gevende affuitage is gevonden, eerst dan is dit vraagstuk der lucht doelbestrijding in zoo verre opgelost. Dat het buitenland niet erg veel verder is gevorderd, mag slechts een magere voldoening worden geacht.

De *derde soort* heeft verreweg het gunstigste kaliber. Om trent bestemming, affuitage en munitie is nog niet beslist.

4°. *Het ontbreken van enkele wapen- en munitiesoorten, gevoegd bij het gering aantal van sommige wapenen, maakt*

dat de Infanteriebewapening als geheel niet aanenschluitend is. Reden waarom het Nederlandsche gebruik dient af te wijken van dat in het buitenland.

De wapenen, die bij de Infanterie nog *ontbreken*, willen wij in twee groepen verdeelen. Ten eerste de wapenen voor het worpvuur, waaromtrent wij reeds betoogd hebben, dat naar onze meening indeeling bij of naast de Infanterie, van wapenen, verder dragende wapenen, dan de granaatgeweren *niet* aan te bevelen is. Dit wil echter niet zeggen, dat wij deze wapenen niet in het leger zouden wenschen. Als *zelfstandige* batterijen lichte bomwerpers, waaraan per batterij een aantal granaatwerpers zijn toegevoegd, zal van dit lichte worpgeschut vooral bij voorbereide verdediging groot nut te trekken zijn. De meest gewenschte organisatie hiervan ligt buiten het bestek van onze voordracht.

Ten tweede de groep wapenen en munitie, die wij bij de Infanterie onontbeerlijk achten.

Deze omvat allereerst een lichte automaat van 6,5 m.M. kaliber, geschikt voor patrouillediensten e.d. Bij voorkeur een transformatie van ons M. '95; gaat dit bezwaarlijk, dan een verlicht model van den mitrailleur M. '20. In geen geval een wapen van andere constructie.

Vervolgens Infanteriegeschut voor vlakbaan-vuur. Hoewel wij hierover geen discussie willen uitlokken, merken wij nogmaals op, dat van krombaan-vuur dezer wapenen naar onze meening niet zooveel nut te trekken is, als veelal wordt voorgesteld. Daar naast verzwaart de eisch van dit vuur zoowel de wapen- en affuitconstructie, als de vervoermogelijkheid. De Infanterie kan zich naar onze overtuiging met vlakbaan redden, zonder dat haar bewegingsvrijheid wordt gehinderd. Voor het breken van ernstigen tegenstand, behoeft zij als altijd den steun der Artillerie. Moet echter het Infanteriegeschut tevens worpgeschut zijn en wellicht bovendien als hulp-luchtdoelartillerie optreden, dan wordt naar onze vaste overtuiging, *geen* verbetering in de bewapening bereikt.

De ontbrekende munitiesoorten zijn:

geweergranaten; de mogelijkheid van een goede constructie voor 6,5 m.M. kaliber, wordt zoodanig door ons betwijfeld, dat wij willen aanbevelen, voor dat doel een grooter kaliber geweer te bestemmen. Dit wapen zou dan dezelfde munitie moeten verschieten, als bij de zware mitrailleurs zal worden genoemd; een aantal van twee per sectie, meenen wij noodig;

goede *lichtspoor munitie*, uitsluitend voor de zware mitrailleurs. De mitrailleur M. '20 behoude het 6,5 m.M. kaliber;

goede *pantser-munitie*; het grondmodel Duitsche S.m.K. zou in verband met onze zesde stelling gecopieerd kunnen worden;

zware mitrailleur-munitie; hiervoor ware het type s.S. te bestemmen.

Het *aantal lichte* mitrailleurs is thans nog te gering. Eerst wanneer dat aantal op twee per sectie is gebracht, ook voor de reserve regimenten, is een minimum bereikt, waarbij aan de reeds vroeger genoemde bezwaren van de trommels voor 97 patronen, volle aandacht dient te worden geschonken.

Het *aantal zware* mitrailleurs per Bataljon moet geen uitbreiding ondergaan. Echter moeten van van *deze* mitrailleurs geen andere diensten worden gevraagd, dan die in het Bataljon noodig zijn en nog met uitzondering van het bestrijden der laagvliegende vliegtuigen. Zoowel voor de laatste diensten en dan optredende naast en tusschen de Bataljons (op de wijze als in het Bataljon de zware mitrailleurs tusschen en naast de Compagnieën) per Regiment een mitrailleur-afdeeling. Deze afdeeling, geschikt voor snelle verplaatsing, moet de luchtdeelbestrijding tijdens de bewegingen bewerken. Deze afdeeling moet de vele vuurvormen, die door zware mitrailleurs te geven zijn, doch in het Bataljons-verband te bezwaarlijk worden, leveren, zooals storende vuren op grootere afstanden, vaak met behulp van indirecte richting te geven, enz. In hooger verband, kunnen meerdere dezer afdeelingen vereenigd, dergelijke diensten

bewijzen, als in het buitenland van de mitrailleur-Bataljons worden gevraagd. Reeds worden die diensten in onze voorschriften geëischt --- b.v. de terreinbestrijking op plaatsen, die de eigen troepen niet wenschen te betreden, doch den vijand niet kunnen worden gelaten —, doch de uitvoering er van door de Bataljons-mitrailleurs zou den Bataljons-Commandant het vrije gebruik van deze belangrijke wapens ontnemen.

Het is in alle opzichten ons streven, met onze vragen zoo bescheiden mogelijk te blijven, opdat de uitvoerbaarheid van wat wij noodig achten, niet in gevaar komt. Wij zullen echter onder „ten zesde” onzer stellingen betoogen, dat de uitvoering geen groote financieele offers zal vragen.

Het niet aaneensluitend zijn onzer Infanteriebewapening bestaat in hoofdzaak uit het niet aansluiten van het vuurbereik der lichte mitrailleurs — 500 M. — aan het vuurbereik der zware mitrailleurs, welke bij het veelvuldig noodzakelijke vuur over de eigen troepen heen, verder dan 500 M. vóór de plaats der lichte mitrailleurs moet beginnen. Volgens in het ontbreken van alle worpvuur boven de handgranaat, waarover reeds voldoende is gesproken. Eindelijk in een onvoldoende bestrijdingsmogelijkheid der laagvliegers, welke zich nog niet onder het bereik der luchtdoelartillerie bevinden. Hiertegen vragen wij:

Geen bestrijdingspogingen met lichte mitrailleurs, die èn in trefkans en in indringing (6,5 m.M.) tegen de te verwachten vliegtuigen *geen* kans hebben en die door dergelijke pogingen hun matige munitievoorraad aantasten en van hun hoofdtaak afdwalen.

Geen bestrijding — zelfs al ware het kaliber vergroot — door de Bataljons-mitrailleurs, omdat deze daardoor van hun hoofdtaak afdwalen, gecompliceerde munitievoorziening zouden krijgen (lichtspoor, pantser, enz.) en een affuitage, die nog nergens gevonden is, zouden noodig hebben.

Wèl bestrijding door de Regiments-mitrailleurs, die als zelfstandige organen wel degelijk meer samengestelde munitievoorraad en aanvulling kunnen hebben. Deze afdee-

lingen sluiten aan voor dit deel hunner taak, aan de wapenen der luchtdoel-artillerie, waarvan de in te nemen opstelling in de diepte wordt vergemakkelijkt en die zich niet tusschen de voorste troepen behoeft te mengen.

Deze bestrijdingsmogelijkheid hangt af van twee zaken: aanwezigheid van Regiments-mitrailleurs en zoodanig kaliber, dat lichtspoor en pantserkogel mogelijk zijn.

Zooals op het oogenblik de bewapening is en zelfs dan, wanneer de door ons genoemde verbeteringen zouden zijn aangebracht, zal voor onze Infanterie in het wapengebruik moeten worden afgeweken van de methoden, die in het buitenland worden gehuldigd. Men begrijpe goed, dat wij die afwijking geen toe te juichen zaak vinden, doch ze als een noodzakelijkheid aanmerken.

De stelling, dat de lichte mitrailleur de hoofdvuurkracht van de Infanterie zou vormen, kunnen wij voor onze Infanterie *niet* handhaven. Daaroe is het aantal dezer wapenen te gering, is de munitie-eenheid te groot en is het aantal dier eenheden te klein, terwijl wij de aanvulling niet voldoende verzekerd achten.

Onze Infanterie zal nog een ruim gebruik moeten maken van geweervuur onder eenhoofdige leiding en onze Nederlandsche terreinen laten een dergelijk gebruik in vele gevallen toe. Bij onze onderwaterzettingen, in ons polderterrein, in licht bedekt terrein, is dit vuur nog altijd toe te passen en zal het vaak het eenig mogelijke blijken. Echter verwachten wij niet, dat het voor-oorlogsche Sectie-bundelvuur zal zijn toe te passen. Reeds vóór 1914 werd de meening gehuldigd, dat die vureneenheid te groot was en dat is volkomen juist gebleken. Doch wat in de lichte mitrailleurgroep mogelijk wordt geacht, kan o.i. ook in de geweergroep worden uitgevoerd. Echter is dan opleiding in die richting noodig en moet niet de hoofdvuurkracht der Infanterie aan een wapen worden opgedragen, dat er onvoldoende toe in staat is. Wij wijzen daarbij in het bijzonder op het aantal wapenen dezer soort, dat bij de Reserve Regimenten aanwezig is.

Een korte beschouwing over het geweevuur in den oorlog van 1914—'18 mag hier een plaats vinden. In 1914 verdwenen de goed opgeleide Infanteristen. Zij waren of gesneuveld of op grond hunner ondervinding in andere functies gesteld. Slechts zeer weinigen, die voor kader ongeschikt waren, bleven te midden van de snel opgeleide nieuwe troepenmassa's. Het geweeverschieten en in het bijzonder het gevechtsschieten is nu eenmaal geen werk, dat men anders dan door oefening onder goede leiding leeren kan. De zeer groote hoeveelheid vuurmonden, die in dezen krijg gebezigd werden, noodzaakte tot het aannemen van ijle opstellingen, zooals die reeds na den Boerenoorlog en na den Russisch-Japanschen waren noodig geoordeeld. Daarnaast trad op een groot deel der gevechtsterreinen een evenwichtstoestand in, welke een geweegebruik als scherpshutter met kijker noodig maakte, op welk gebruik alleen de Engelsche opleidingsmethode eenigermate was gericht geweest. Dat door de samenwerking dezer oorzaken het vertrouwen in de werking van het geweevuur snel daalde, behoeft geen verwondering te baren. En dat de daarnevens op geheel nieuwe wijze gebruikt wordende mitrailleurs, die de hoofdvuren van de Infanterie overnamen, zodoende beter geschikt bleken voor dit werk dan de gezamenlijke geweevuren, is eveneens duidelijk in te zien.

Reeds lang te voren — wij herinneren slechts aan de belangrijke beschouwingen in deze Vereeniging door den toenmaligen kapitein G. C. A. Fabius gehouden — was het weinig geëigend zijn van het geweer voor nabij-verdediging in handen van vluchtig opgeleide soldaten als een voldongen feit aangenomen. Het werd nogmaals in 1915 ontdekt en de handgranaat dreigde zelfs een oogenblik het geweer als massa-wapen der Infanterie te verdringen.

Zeer wel te begrijpen is het dan ook, dat landen, die over veel lichte automaten bij de Infanterie beschikken, in die wapenen de hoofdvuurkracht leggen.

Het grifweg overnemen van deze meening voor onze Infanterie echter leidt tot het verlagen onzer wel degelijk bruikbare geweeeschutters tot munitiedragers der automaten.

Wij wenschen de gewerschutters wèl munitiedragers te zijn, doch daarnaast zichzelf, dat is gewerschutter, te doen blijven. De betere schutters bezitten in hun geweer een juistheidswapen voor individueel vuur. De groote massa kan in groepsverband nog altijd goed bruikbare gezamenlijke vuren afgeven.

Elders verving men hen voor die vuren door automatische wapenen. Hier in ons land dienen wij de automatische wapenen voor een deel te vervangen door geweer-vuren.

Zoolang alleen over de Bataljons-mitrailleurs kan worden beschikt, zullen deze wapenen de taak moeten vervullen, die in het buitenland èn aan de Bataljons-mitrailleurs, èn aan de Regiments-mitrailleurs èn aan de mitrailleur-Bataljons wordt opgedragen. Bovendien vragen onze voorschriften een derde deel dezer wapenen voor de luchtdoelbestrijding. De overblijvende 2 sectiën zullen zelfs bij langzame bewegingen van het Bataljon een groote verplaatsingssnelheid moeten ontwikkelen om steeds een van beiden vuurbereid te zijn. Voor alle andere opdrachten zullen zware mitrailleurs uit de diepte aan hunne Bataljons moeten worden onttrokken. Niet alleen wordt hierdoor aan die Bataljons een groot deel hunner gevechtswaarde ontnomen, de gebezigd wordende mitrailleurpelotons houden hun personeel in aanhoudenden dienst zonder mogelijkheid van regelmatige (en noodzakelijke) aflossing.

In enkele gevallen zal de aanwezigheid van meerdere affuiten (bestaande voorraden, *niet* nieuw aan te maken) aan dit meerzijdig mitrailleurgebruik bij de verdediging van voorbereide stellingen eenigermate tegemoet komen.

Een en ander legt nog eens nadruk op de behoefte aan meer mitrailleurs in de diepte, verkrijgbaar o.a. door de oprichting van Regiments-mitrailleur-afdeelingen.

5e. Als gevolg van het gestelde onder 4e., zal meer dan in het buitenland, de onder 2e. genoemde selectie in Nederland moeten worden doorgevoerd.

Deze selectie in wapengebruik zal er voor ons land op

gericht moeten zijn, de wapenen waarvan wij een gering of te gering aantal hebben, zeer vaak te vervangen door wapenen, die wij in grooter hoeveelheid bezitten.

Alles zal er op berekend moeten worden, dat wij bij het nemen van een vijandelijk steunpunt daarin niet alleen onze mitrailleurs M. '20 brengen, doch mede een zoodanige munitie-hoeveelheid in trommels, dat er van deze wapenen nog afstootende kracht kan uitgaan. Dan dient zoowel een deel van het werk, dat die wapens in buitenlandsche verbanden zelf zouden verrichten, door Infanterie bundelvuur der geweertroepen te worden verricht, als aan de opleiding der bediening van deze mitrailleurs meer dan gewone zorg te worden besteed. In dat verband wijzen wij op de prikkelende werking, die van een hooge eischen stellende „scherpschutters''-proef met deugdelijke belooning uit zal kunnen gaan.

De voor bestrijding der laagvliegende vliegtuigen bestemde afzonderlijke mitrailleur-afdeelingen in het Regiment behoeven voor dat deel van de hun toe te bedelen taak eene afzonderlijke opleiding, bij voorkeur te verkrijgen door detachering bij de luchtdoel-artillerie.

Deze zelfde mitrailleur-afdeelingen zullen daarnaast voor hun taak in het afgeven van storende vuren, afsluitingsvuren en stormvuren moeten worden opgeleid en bij oefeningen vaak tot grootere eenheden vereenigd moeten leeren optreden voor terreinbestrijking e.d. onder bevel van daartoe aan te wijzen commandanten, die deze diensten in verband met die der Artillerie kunnen regelen.

Bij deze verdeling van wapengebruik bestaat nog steeds gevaar, dat in sommige omstandigheden ook van deze mitrailleur afdeelingen te veel wordt gevraagd. In vergelijking met de overlading van taak welke thans aan de Mitrailleurpelotons moet worden opgedragen, is de aangegeven verdeling van arbeid echter een groote schrede voorwaarts.

Zoolang geen Regiments-afdeelingen bestaan, zullen zij door onttrekking van mitrailleurs in de diepte, tijdelijk moeten worden gevormd, met alle nadeelen van dien.

Het geringe draachtbereik — geheel een gevolg van de

6.5 m.M. kaliber — en het eindigen op \pm 1950 M. van de kogelenergie à 8 K. G. M. van Schwarzlose, maakt het onmogelijk, om deze diensten anders dan door geheele verplaatsing naar voren der mitrailleurs, te doen geschieden. Zoo zullen dan binnen het Regimentsverband zware mitrailleurs aan de Bataljons moeten worden onttrokken!

In nog eenvoudiger verband, zal bij de bestaande aantallen der mitrailleurs '20 het vaak niet mogelijk blijken, de groepsin-deeling te behouden, doch zullen eenerzijds geweergroepen van verschillende secties te samen moeten worden gebruikt, anderzijds lichte mitrailleurgroepen van verschillende secties moeten worden vereenigd.

Nogmaals, wij wenschen een dergelijk gebruik niet voor te staan, wij zijn overtuigd, dat men er toe genoodzaakt zal worden, wegens de nu reeds genoegzaam besproken leemten in aantal en bereik der Infanterie-wapenen.

Met voordacht hebben wij slechts terloops over de toch zoo noodzakelijke mogelijkheid van vechtwagen bestrijding gesproken. Wij hopen, dat deze door middel van vlakbaan Infanterie-geschut tot een goede oplossing zal komen. Het tijdstip waarin het onderzoek daaromtrent verkeert maakt, dat wij het ongewenscht achten, daarop verder in te gaan met een in dit verband slechts vluchtige beschouwing.

De luchtdoelbestrijding boven het Regiments-verband wordt om overeenkomstige redenen niet aangeroerd.

6e. Het brengen tot eenheid, op groot kaliber, der zware mitrailleursoorten, is een — ook financieel — bereikbare verbetering; hierdoor is een groot gedeelte der bezwaren, welke het niet aaneensluitend zijn onzer bewapening met zich brengt, uit den weg te ruimen.

Wij bezitten drie kalibers zware mitrailleurs. Een, 6.5 m.M., is in alle opzichten onvoldoende. De tweede, 7.7 m.M., heeft binnen afzienbaren tijd geen munitie meer. De derde, 8 m.M., erkend goed, heeft geen munitie. In alle gevallen

moeten wij spoedig aan belangrijken munitie-aanmaak beginnen. In vergelijking hiermede, zijn geringe veranderingen aan de wapenen zelf van procentsgewijze geringe kosten. Het is nuttig dat in het oog te houden, omdat hierdoor de verandering van 7.7 m.M. in 8 m.M. onder een geheel ander licht verschijnt, dan het geval zou zijn, wanneer onze munitievoorraden van 7.7 m.M. nog voor langdurige oplegging geschikt te achten waren.

Tevens veroorloven wij ons, in alle bescheidenheid op te merken, dat onder dergelijke omstandigheden een zuinig munitie verbruik gelijk staat met sparen voor den slooper. Het is naar onze meening niet onmogelijk, onder in acht name van de noodige omzichtigheid jaarlijks vast te stellen, hoeveel patronen van dergelijke munitie verbruikt kunnen — en in dit verband *moeten* — worden voor oefendoeleinden, ten einde te voorkomen, dat zij later ongebruikt gesloopt moeten worden.

Het is op deze gronden: onmogelijkheid, om 6.5 m.M. te handhaven en noodzaak van munitie aanmaak voor 7.7, dat wij vermeenen dat het op eenheid van kaliber brengen van 8 m.M. een ook financieel bereikbare zaak is. Vrijwel alle hulpmiddelen en onderdeelen der wapenen zouden te behouden zijn; naar onze verwachting zelfs de banden en vulmachines der Vickers. Alleen de loopen zouden vernieuwd moeten worden (e.g. opgeboord) en aan de sloten zou eenige verandering noodig zijn. De vizieren dienen toch al noodig veranderd te worden, waarom dit niet als extra-onkosten is aan te merken.

De affuitage is reeds in herziening. Ook hier dus geen nieuwe kosten. Mochten oude affuiten vrij komen, dan is daarvoor een dankbaar veld van opstelling op plaatsen, die reeds van te voren als zoodanig zijn aan te wijzen. Wij meenen in dit verband meer waarde te moeten toekeunen aan een talrijke affuitreserve, dan over het geheel schijnt te worden aangenomen.

In alle gevallen zijn noodig:
 lichtspoor projectielen;
 pantser kogels;

zware projectielen voor ver vuurbereik; deze laatste in onze inundaties meer dan in eenig land ter wereld, omdat er zoo vele opstellingsmogelijkheden voor mitrailleurs bestaan, die op geen kilometers door geschut zijn te vervangen.

Bij eenheid van kaliber vraagt dit „slechts” 4 munitie-soorten, terwijl behoud van 7.7 en 8 m.M. er tenminste 8 zou vragen.

Het aantal der door deze eenheid beschikbaar komende wapenen is voldoende, om te voorzien in:

1. Een geheele indeeling van bataljons-mitrailleurs, ook bij de reserve regimenten, van een zelfde systeem.

2. Een geheele indeeling van regiments-mitrailleurs, boven bepleit.

3. Indeeling van de voor de lucht doel-artillerie noodige mitrailleurs.

4. Indeeling van de meest noodzakelijke mitrailleurs voor gebruik in te voorziene opstelling.

5. Behoud van een redelijke reserve.

6. Beschikking over een flink aantal reserve-affuiten van minder gunstige constructie, doch waarmede *dan* in het gebruik is rekening te houden.

Speciaal worden de onder 2 en 3 genoemde mitrailleurs deugdelijke middelen voor de vliegtuig bestrijding, geheel aansluitende tot *een* geheel met de verdere lucht doel-artillerie.

Een dergelijke ingrijpende verbetering zal niet in eens kunnen tot stand komen. Dat achten wij zelfs niet gewenscht. Het is wellicht mogelijk, voorloopig een deel der 6.5 m.M. tot taak te geven, wat onder 4 is genoemd, mits deze mitrailleurs dan geen andere doelen te bestrijden krijgen, dan vijandelijke ongedekte troepen op minder groote afstanden. Doch wij zijn overtuigd, dat niemand ons kan bestrijden:

1°. dat lucht doel bestrijding met 6.5 m.M. het nutteloos verschieten van goede munitie (goed voor andere doeleinden) beteekent;

2°. dat 6.5 m.M. geen lichtspoor, pantser of zware munitie toelaat;

3°. dat de onder 2°. genoemde munitiesoorten, bij ons minder te missen zijn, dan bij landen, die over meer artillerie beschikken;

4°. dat de genoemde munitie aanvulling niet te ontgaan is;

5°. dat de hier gegeven oplossing *grondig* en de *goedkoopste* is.

Als slot zullen wij ons „verlanglijstje” voor de Nederlandsche infanterie-bewapening nogmaals de revue laten passeeren.

1. Geweergranaten.
2. Bij indeeling van lichte bomwerpers, deze *niet* bij de infanterie en aangevuld door granaatwerpers.
3. Vlakbaan infanteriegeschut, niet tevens te gebruiken voor lucht doelbesrijding en voor krombaangeschut.
4. Een patrouillewapen van 6.5 m.M.
5. Puntprojectielen voor 6.5 m.M. geleidelijk aan te maken.
6. Eenheid van kaliber voor onze zware mitrailleurs op 8 m.M.
7. De hiervoor noodige munitie in vier soorten.
8. Vorming van mitrailleurafdeelingen per regiment-infanterie.

Mijnheer de Voorzitter, mijne Heeren,

Aan het einde mijner voordracht gekomen, dank ik U ten zeerste voor de aandacht, die U daaraan wel hebt willen schenken. Mocht het een of ander punt niet duidelijk zijn geweest, dan ben ik gaarne bereid, dat nu of later nader toe te lichten.

De VOORZITTER: Mijne Heeren! Wij zullen een 15-tal minuten pauze houden.

De VOORZITTER: Er zijn 2 leden voor het debat n.l. de heeren KOSTER en VAN MUNNEKREDE. In de opgenoemde volgorde kunnen zij het woord voeren.

De heer KOSTER: Mijnheer de Voorzitter! Mijne Heeren!

De Inleider van hedenavond heeft een zoo omvangrijk onderwerp behandeld, dat het wel verwondering zou moeten wekken, wanneer betreffende de vele punten van zijn betoog eenheid van gedachte zou bestaan. Ik wil van de gegeven gelegenheid gebruik maken om van den inleider nadere verduidelijking te krijgen betreffende enkele zaken, waartrent ik met hem van meening verschil.

In de eerste plaats dan, heb ik opgemerkt, dat de Inleider slechts aarzelend het infanterie-geschut zou aanvaarden en voor het geval dat dit geschut in de bewapening zou worden opgenomen, vlakbaangeschut zou verkiezen boven een krombaanvuurmond.

Waar ik nu sinds jaren in mijn tactiekklassen aan de Hoogere Krijgsschool heb betoogd, dat infanteriegeschut een noodzakelijk element is, om de infanterie aanvalskracht te geven, meen ik de meening van den heer OLY niet onbestreden te mogen laten. Ik stel daarbij allereerst voorop, dat de aanvaller ook in den bewegingsoorlog dikwijls doelen zal moeten bestrijden, waartegen hij met zijn geweer- en mitrailleurprojectielen niets vermag, waartegen een brisant projectiel van een zekere plaatselijke werking noodzakelijk is. De artillerie kan hem hierbij niet helpen. De steun dier artillerie zal geringer worden in detailwerking, naarmate de techniek der geschutfabrikatie voortschrijdt. Hoe grooter drachten de artillerie kan bereiken, hoe verder zij van den tegenstander kan en moet blijven, hoe moeilijker de nooden der infanterie tot haar doordringen. Het vuur op kleine, in het terrein verscholen doelen wordt ten slotte onmogelijk of eischt zooveel tijd, dat de infanterie-aanval verbloedt.

Nog in 1870 vocht de infanterie onder de oogen der haar steunende artillerie. De technische ontwikkeling van dit wapen heeft geleid tot hetgeen de Franschen noemen: „la tyrannie des distances”. De ontstane gaping is niet in toelaatbaren tijd te overbruggen. Daarom moet de infanterie een in den aanval optredende crisis met eigen middelen kunnen overwinnen.

De Inleider moge nu erop wijzen, dat de oorlog, waarin het infanteriegeschut herboren is, een stellingoorlog was, m.i.

zou hetzelfde gezegd kunnen worden van de toename van het aantal automatische wapenen, van het gebruik van geweergranaten, welke nieuwigheden hij wel aanvaardt, om te zwijgen van oorlogsgassen, gescheiden ladingen bij veldgeschut enz. Het is trouwens bekend, dat de Duitschers bij het zoeken naar den bewegingsoorlog in 1918 hun hoop gevestigd hadden op den lichten mijnenwerper voor steun, welken de noodzakelijk ver achterblijvende artillerie onmogelijk zou kunnen geven. Evenzeer zal bekend zijn, dat overal wordt gezocht naar zeer bewegelijk infanteriegeschut, welke bewegelijkheid toch eerder een eisch is van den bewegingsdan van den stelling-oorlog. De algemeene toepassing van de versterkingskunst in den bewegingsoorlog maakt trouwens het verschil tusschen dezen en den stellingoorlog reeds minder scherp.

De noodzakelijkheid van de indeeling van infanteriegeschut erkennend, moet men m.i. de oplossing niet zoeken in vlakbaan-, doch in krombaangeschut. Onafhankelijk van de opstelling van den tegenstander heeft men reeds krombaanvuur noodig, om op korten afstand over eigen troepen heen te vuren.

Bovendien! Waar zal de infanterie dikwijls in haar voorwaartsehe beweging gestuit worden? Zij zal onder vuur komen bij het overschrijden van een dekkende terreinverheffing. Het infanteriegeschut zal dan lager staan dan de te steunen infanterie. Men heeft dus niet slechts te rekenen met de normale veiligheidsgrenzen doch ook met het niveauverschil.

De Franschen hebben in 1916 de oplossing van het vraagstuk gezocht in een 37 m.M. vlakbaanvuurmond en moeten in het reglement voor dit geschut erkennen, dat het weinig geschikt is, om over eigen troepen te vuren. Vlakbaangeschut zou daartoe op grooten afstand van het doel en van eigen troepen moeten blijven en het grondbeginsel van het infanteriegeschut is juist, dat men deze omstandigheden wil vermijden.

Men moet verder bedenken, dat een behoorlijke uitwerking van het enkele schot slechts te verkrijgen is met een niet te

klein kaliber. Dit, in verband met den eisch van bewegelijkheid van het stuk, leidt tot een korten vuurmond en deze brengt weer krombaanvuur mede.

Het feit, dat vlakbaanvuur uit een kort kanonnetje geen grooter werkingssteer dan 600 M. tegen vechtwagens toelaat, is natuurlijk onaangenaam, doch het bezwaar is van secundaire aard. Ik vind het al mooi, dat men er dit vuur mee kan afgeven en een moderne constructie zal mogelijkerwijze meer geven dan de 600 M. van den Duitschen lichten mijnenwerper, welke hiervoor in het geheel niet ontworpen was.

Ik wil thans van het infanteriegeschut afstappen. Het onderwerp zou een geheelen avond, wellicht méér dan één vereischen, om grondig besproken te worden. Ik kan, evenals Inleider, de verschillende punten van zijn voordracht slechts even aanroeren.

Mijn tweede bezwaar betreft sprekers uitlating omtrent de onmogelijkheid, om een 6.5 m.M. geweer te gebruiken als granaatgeweer. Het is allermintst mijn bedoeling, om hieromtrent mijn meening tegenover de zijne te plaatsen, want ik kan in deze wapentechnische kwestie niet oordeelen. Ik vraag dan ook slechts om nadere uitlegging. Daartoe voel ik mij gedrongen, wijl reeds een tiental jaren geleden een geweergranaat in de Indische infanteriebewapening voorkwam, al had deze een te korte draecht. Het is mij niet duidelijk, waarom bij het gebruik van een schietbeker geen granaat met ons geweer zou kunnen worden verschoten. Voor zoover mij bekend, is niet het kaliber, doch de druk van de uit het geweer stroomende gassen hier het doorslaggevend element. Gaarne zal ik dus terzake nader worden ingelicht.

Thans overgaande tot hetgeen Inleider ons heeft medege-deeld betreffende de zware mitrailleurs, kom ik tot de bespreking van een zeer lastig vraagstuk, waarbij ik uiteraard ook nu zoo beknopt mogelijk zal blijven. De heer OLY heeft betoogd, dat het wenschelijk is, alle zware mitrailleurs op een kaliber van 8 m.M. te brengen.

Inderdaad zal ook naar mijn meening daarmee een belangrijk voordeel verkregen worden. Maar ik voel mij toch

genoopt, den spreker te vragen of zijn zware mitrailleurs niet te zwaar en tevens te licht worden. Zij blijven de gebreken toonen, welke aan een eenheidswapen verbonden zijn.

Zijn zij niet te zwaar? Het zal u bekend zijn, Mijne Heeren, dat een van de grootste moeilijkheden in het moderne infanteriegevecht wordt veroorzaakt door het gewicht der aan een bataljon of compagnie toegevoegde zware mitrailleurs.

Om met de voorcompagnieën te kunnen samenwerken, hetzij door te schieten over, hetzij door te schieten langs eigen troepen, moeten de mitrailleurs dichter achter deze oprukken en steeds weer in stelling komen. Is het nu mogelijk met de zware vrachten der zware mitrailleurs op het gevechtsveld te kruipen en te sluipen als de lichtbewapenden? Doet men dat niet, dan komen de mitrailleurs door verliezen onder het personeel nooit in stelling. De moeilijke verplaatsbaarheid der zware mitrailleurs is oorzaak, dat er nog steeds een zware strijd in de literatuur wordt gestreden over het gebruik dezer wapens. Velen achten ze voor gebruik in het bataljon ongeschikt en komen tot massalen inzet op groote afstanden, derhalve een optreden overeenkomende met dat der artillerie. Het *Infantry Journal* en de *Revue d'Infanterie* geven sinds jaren een duidelijk beeld van de meeningsverschillen.

Wanneer nu echter de lichte mitrailleur eerst beneden 500 M. behoorlijk kan vuren, is er toch behoefte aan een wapen van groot rendement, dat plaatselijk kan werken op grooteren afstand. Met de en-gros-werking op strooken komt men er niet. Ik vraag nu aan den Inleider, wapentechnicus, of het niet mogelijk zou zijn, uit den lichten mitrailleur méér te halen. Het arbeidsvermogen aan de monding is toch zeker voldoende om tot op groote afstanden uitwerking te krijgen.

De oorlogservaring heeft geleerd, dat langdurig voortgezet vuur van de zware mitrailleurs van aanvallende bataljons zoo goed als nooit voorkomt, anders dan bij mitrailleur-eenheden, welke meer achterwaarts opgesteld, met indirecte richting vuren. Een watermantel is dus voor bataljons-(regiments)-mitrailleurs niet noodig.

Wat men noodig heeft, om de spreiding te beperken en de strooiing binnen bepaalde grenzen te houden is een affuit. Wanneer wij bedenken, dat bij de artillerie een affuit ongeveer evenveel weegt als het bijbehorend kanon, mogen wij verwachten, dat een goede affuit voor een lichten mitrailleur minder zal wegen dan een affuit voor een zwaren mitrailleur met watermantel.

Ik wil nu het volgend denkbeeld onderwerpen aan het oordeel van den Inleider:

Is het niet mogelijk de taak van de bij een bataljon (regiment) ingedeelde zware mitrailleurs te doen vervullen door lichte mitrailleurs (geweermitrailleurs) op een passende affuit, waardoor de vuurtechnische eigenschappen beter in overeenstemming komen met de tactische eischen (vuur tot op 1500 M.) dan thans, nu de zware mitrailleurs wel aan hooge technische eischen kunnen voldoen, doch tactisch te kort schieten?

En nu even de kwestie bezien of de zware mitrailleurs niet te licht zijn. De Inleider erkent dit voor de 6.5 m.M.

Men zal echter voor een 8 m.M. mitrailleur geen projectiel kunnen construeren, dat een lichtspoor geeft verder dan 500 M., noch een brandprojectiel voor een grooteren afstand. Hierdoor wordt het gebruik tegen vliegtuigen zeer beperkt. Toch kan luchtdoelartillerie niet behoorlijk schieten op vliegtuigen, welke binnen 1000 M. afstand vliegen en jagers treden beneden 600 M. hoogte moeilijk op. Een goed pantserprojectiel is voor 8 m.M. niet te maken. Aanvalswagens blijven onkwetsbaar. Voor de genoemde doeleinden is een kaliber van 12 à 13 m.M. noodig, dat dan ook in verschillende legers is ingevoerd. (Amerikaansche luchtdoelmitr., Duitsche anti-tankgeweer). De doelen dezer wapens worden slechts kort beschoten. De munitie-aanvoer der zware patronen is dus niet zoo moeilijk als oppervlakkig lijkt. Gaan de wenschen van den heer OLY niet verder dan een 8 m.M. mitrailleur?

De Inleider sprak ook over een verlichten lichten mitrailleur. Dit wekte mijn aandacht, daar een van de bezwaren tegen den in vele opzichten uitstokenden mitrailleur M. 20

het gewicht is. De heer OLY haalde zelf het woord aan: „ziet ze zwoegen onder hun lichten mitrailleur”. Daar ik nu uit ervaring weet, hoe een aangenaam schietinstrument de l. M. is, zou ik gaarne hooren, wat met de verlichting is bereikt.

Tenslotte zou ik een enkel woord willen zeggen over de uiting van den Inleider, dat het voor het Ned. leger noodig en mogelijk is, het l. M.-vuur te vervangen door geweervuur en wel door geleid geweervuur.

Ik zou willen opmerken, dat het gebruik van het automatische wapen in plaats van den inzet van een aantal geweerschutters door de oorlogvoerende legers toch maar niet een willekeurige maatregel is geweest. Deze vervanging was een noodzakelijk gevolg van de gebleken onmogelijkheid om geleid vuur van een tirailleurlinie te handhaven.

De l. M. is een instrument, om onduidbare verliezen te ontgaan; men kan op het tegenwoordige gevechtveld nu eenmaal de voorwaartsche beweging niet verkrijgen door het vuur van tirailleurs vanaf b.v. 1000 M.

Ik acht n.l. de beperking van het vuur der l. M. tot beneden 500 M. een vredesfictie. Maar is hetgeen ik in Ned. reglementen las, n.l., dat de sectie infanterie is samengesteld uit 2 l. M. groepen en 2 geweergroepen dan misschien óók een fictie? Bij deze samenstelling toch is het lichte automatische wapen voldoende vertegenwoordigd, om het geleide vuur van geweerschutters tot uitzonderingsgevallen te beperken.

Ik wil daarom mijn opmerkingen beëindigen met de vraag, op welke gronden de Inleider het in alle legers aangenomen vuur van lichte mitrailleurs wil vervangen door dat van geweerschutters.

Overste VAN MUNNEKREDE. Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren. Gaarne zou ik, naar aanleiding van de gehouden voordracht, enkele opmerkingen willen maken.

Ik kan daarbij kort zijn, aangezien de voorgaande debater mij eenigszins het gras voor de voeten heeft weggemaaid.

In de eerste plaats meen ik te moeten afleiden uit hetgeen de inleider bij de toelichting van zijn 1e stelling omtrent

het infanteriegeschut heeft medegedeeld, dat hij aan dat geschut weinig of geen waarde toekent.

Ik moet wel tot die conclusie komen, waar hij heeft gezegd, dat infanteriegeschut in vlakbaan het per sé aflegt tegen den mitrailleur ¹⁾ en infanteriegeschut in krombaan voor onze infanterie ongewenscht is.

Daarmede is het infanteriegeschut eigenlijk veroordeeld! Op grond van de ervaring, in den grooten oorlog opgedaan, ben ik het met dat vonnis absoluut niet eens.

Ik mag mij ontslagen rekenen dit toe te lichten, aangezien de heer KOSTER zulks op zeer duidelijke wijze heeft gedaan.

Ik sluit mij geheel bij diens betoog aan.

In de tweede plaats zou ik den inleider willen vragen of zijn 3e stelling niet eenigszins anders zou moeten zijn geformuleerd, na hetgeen hij zelf had aan te merken op de werkwzame dracht van onze zware mitrailleurs vergeleken, o.a. met die van de Duitsche en de Fransche?

In de derde plaats deel ik in algemeenen zin niet de opvatting van den inleider omtrent het gebruik van onze geweer-schutters. Bij de bestrijding van die opvatting vindt de heer KOSTER mij andermaal aan zijn zijde.

Om misverstand te voorkomen, wil ik er nog aan toevoegen, dat ik aan geweervuur geenszins alle waarde en betekenis ontzeg, maar dat ik het een stap achteruit zou vinden, als dat geweervuur zou worden afgegeven zooals de inleider in beginsel voorstelt.

Dit zal ons noodwendig terugvoeren naar de lineaire

¹⁾ In het midden latende of infanteriegeschut in vlakbaan de meest gewenschte oplossing zal zijn, ben ik er nog niet zoo zeer van overtuigd, dat infanteriegeschut in vlakbaan het in alle omstandigheden zal afleggen tegen een mitrailleur.

Tijdens mijn detachering bij een Fransche divisie heb ik eens zoo'n duel bijgewoond en daar moest de mitrailleur het afleggen tegen het kanon van 3.7, dat, zeer handig, gedekt in stelling was gebracht op de flank van den mitrailleur. Het betrof toen wel is waar slechts een oefening, maar de positie van het kanon ten opzichte van den mitrailleur was zoo overwegend sterker, dat de uitslag van den strijd in de werkelijkheid — volgens de Fransche officieren — niet twijfelachtig zou hebben kunnen zijn.

Het hangt maar af van de gesteldheid van het terrein, waarin men optreedt.

opstelling,, die in den oorlog heeft afgedaan op grond van de daaraan verbonden nadeelen.

Ik acht het wel degelijk mogelijk om in normale terreinen de bij onze infanterie thans beschikbare afweermiddelen te gebruiken volgens moderne beginselen.

Ik zal hier niet uitweiden over de wijze waarop, omdat ik daarmee een vraagstuk zou gaan aansnijden, dat — als liggende op het terrein van de tactiek — niet aan de orde is.

De Heer OLV. Mijnheer de Voorzitter. Mijne Heeren. De zeer belangrijke punten, door de heeren KOSTER en VAN MUNNEKREDE in debat genomen, eischen, zooals de heer KOSTER omtrent een enkel dezer punten reeds opmerkte, meer dan èèn avond voor grondige behandeling. En het stellen van meening tegenover meening, zonder over ruimte en tijd voor bewijsvoering te beschikken, heeft slechts geringe waarde. Ook ik zal mij daarom tot het aangeven van enkele gedachten en het kort beantwoorden der gestelde vragen beperken.

Als grondgedachte voor iedere Nederlandsche verbetering in bewapening moet m.i. voorstaan: een zoo goed mogelijk gebruiken van het bestaande, het zoo eenvoudig mogelijk veranderen hiervan, wanneer dat noodzakelijk is, het eerst in uiterste noodzaak aanvullen met nieuwe wapenen, wanneer dat onvermijdelijk is. Beperkt men zich daartoe niet, dan zullen naar alle waarschijnlijkheid onder de huidige omstandigheden die verbeteringen „vrome wenschen” moeten blijven en hebben zij dientengevolge alleen academische waarde. Er zou dan ook een groot verschil bestaan, in de bewapening die ik voor een land met ruime geldmiddelen en zonder wapenen of slechts van zeer oude wapens voorzien, zou wenschen en die, welke ik voor ons land aangegeven heb.

Thans achtereenvolgens het door de hooggeachte debaters genoemde, op die grondslagen behandelend, luidt mijn antwoord:

1. (pag. 268, 2e zinsnede).

Ja, slechts aarzelend aanvaard ik infanteriegeschut; doch

dat is een tactische questie, waaromtrent ik mij beperk, tot he geven van mijn meening, dat reeds thans, zonder die wapenen, de infanterie niet „soepel” genoeg is en als instrument te moeilijk te behandelen is. Het door den heer KOSTER in de 3e zinsnede van pag. 271 genoemde en het door hem ten voordeele van lichte mitrailleurs betoogde, onderstreept deze meening, althans voor wat het „soepel” zijn betreft. Naar mijn vaste overtuiging, is veel meer en veel algemeener nut te verkrijgen, van het scheppen eener meer naar voren gelegen zône van de artillerie, die *daartoe* volstaan kan met dergelijke wapenen, als de heer KOSTER blijkbaar voor infanteriegeschut verlangt.

2. Is eenmaal de opname van infanterie geschut een vol-dongen feit, dan treedt de questie van vlakbaan en krombaan op. Zooals de heer KOSTER zelf aangeeft, was de Franse oplossing vlakbaan, de Duitse krombaan. Tegen het vlakbaan oppert de heer KOSTER het bezwaar van het moeilijke vuur over eigen troepen (pag. 269 voorlaatste zinsnede). Dat is weder tactiek. Kan bij de langzame, thans noodig geachte vechtwijze, het zware vuur niet het geraamte vormen, met het lichtere als lichaam, enz.?

Dit bezwaar vervalt bovendien, bij de voren aangegeven indeeling eener artilleriezône.

En nu het technische gedeelte:

Lichte krombaan vuurmondjes, voor zooverre zij het verder dan „ontwerp” hebben gebracht, hebben een zeer geringe trefkans. Van den Duitschen „lichten mijnenwerper” vind ik als „streuning” 15 % in de diepte en 10 % in de breedte. Wat moet ik met zulk een trefkans beginnen? Waar en hoe is de munitie te krijgen, om de door den heer KOSTER genoemde *kleine of in het terrein verscholen* doelen meer *kruaad* te doen, dan ik ze met „drukvuur” van *zware* mitrailleurs kan berokkenen? Juist dat *brisante projectiel met zekere plaatselijke werking* (al het aangehaalde op pag 268, 3e zinsnede) moet „ter plaatse” worden gebracht en dat kan het krombaan *niet*. Wanneer het nu ook nog indirecte richting moet toepassen (niveau-vershil op pag. 269, 3e zinsnede) zal toch zeker „waarneming” noodig zijn, *dus ver-*

binding en dan is er weder slechts een gering verschil (afstand) in de werkwijze van dit infanteriegeschut en de werking van artillerie uit de voorheen genoemde „voor zône”, terwijl de trefjuistheid aanmerkelijk grooter bij de artillerie zou zijn.

Gelukkig heeft onze tegenstander met dezelfde bezwaren te kampen. De „kleine” of de „in het terrein verscholen” doelen kunnen ons hinderen met krombaanvuur maar doen ons daarmee geen belangrijk kwaad, omdat hun trefjuistheid aan dezelfde „strooiing” van $15 \times 10 \%$ leidt.

Bestrijden zij ons echter met vlakbaan, dan zijn zij door onze mitrailleurs te bereiken. Om te vuren, moeten zij zich bloot geven. Zijn zij vluchtig gedekt, ja dan is dat *brisante projectiel van plaatselijke werking* uiterst welkom, maar komt het dan uit krombaan, dan duurt het, dank zij de geringe trefkans minstens even lang, voordat dit vuuruitwerking heeft, alsdat de hulp der artie. werd ingeroepen en verleend.

Natuurlijk beweer ik niet, dat er uit krombaan infanterie geschut geen nut te trekken is, doch telkens wanneer ik de balans opmaak, blijkt dat nut niet evenredig aan de lasten.

Zet ik echter tegen voormeld doel „vlakbaan” in, dan mag ik op redelijke uitwerking hopen.

Wat hiervan te zien is geweest en uit betrouwbare gegevens te vernemen was, stelt de *trefkans* van vlakbaan infanterie geschut niet ver achter bij die van de Nederlandsche zware mitrailleurs (de affuit in gezonden staat verkeerende!).

Op *deze technische gronden* sta ik vlakbaan voor, wanneer tot opname van infanteriegeschut besloten is.

Hiermede is m.i. voldoende „aangegeven”, waarom ik aarzel met de aanvaarding van dat geschut en waarom ik, bij aanname, vlakbaan voorsta.

De verdere zeer juiste opmerkingen van den heer KOSTER beantwoorden zich nu van zelf. Pag. 268, de drachttoename: splitsing bij de artillerie. Het overbruggen van de gaping tusschen infanterie en artillerie: idem.

Pag. 269: de toename der automaten in aantal heeft reeds

plaats gehad, infanteriegeschut bezitten wij nog niet. Tegenover de automaten des vijands hebben wij er ook noodig. Tegenover zijn infanteriegeschut, waarnaar „gezocht wordt” (regel 10 v. b.) zijn, zooals ik betoogde, andere middelen te stellen.

Mochten wij b.v. over een redelijk aantal „leichte Minenwerfer” beschikken, welnu, *naast* de infanterie doen ze deze geen kwaad en er zijn omstandigheden te denken, dat zij van groot nut zijn. Men bouwe echter niet op hun trefjuistheid.

Pag. 270 het granaatgeweer. Zonder in technische bijzonderheden af te dalen, volsta ik met het herhalen van de feiten, dat geen der 6.5 m.M. landen een voldoening gevend wapen bezit en de landen met grooter kaliber wél. Zoover mij bekend, is het niet mogen gelukken, het te kort dragen van het Indische model te verbeteren.

Pag. 270 de zware mitrailleurs. Met vreugde zie ik, dat de heer KOSTER de kaliberverandering eveneens een belangrijk voordeel noemt. Maar een „eenheidswapen” wensch ik die mitrailleurs niet te doen zijn. Er blijft taak genoeg voor de lichte mitrailleurs over, die ik op het reglementaire aantal voor *alle* bataljons verlang en uit te breiden vraag met een verlicht type (verlanglijstje No. 4).

Toevoeging van zware mitrailleurs aan een compagnie moet m.i. uitzondering blijven. Zij zijn *naast* de compagnieën een wapen van den B. C. Doch dit wordt weer tactiek.

De personeelverliezen zullen zeker optreden, doch door welke wapenen des vijands?

Bijna alle lichte mitrailleursoorten eindigen hun juistheidsvuur op ± 800 M. En dien afstand kunnen zij t.o.v. onze zw. mitr. niet bereiken, zonder onder het gerichte vuur onzer lichte mitr. te komen. De laatsten moeten dan het algemeene werk verrichten en met 8 m.M. zw. mitr. kan de B. C. zonder versjouden en sluisen zeer goed vuursteun brengen. Zeker, de zw. mitr. blijft een zwaar wapen en moet noodzakelijk nog zwaarder van aantal bedieningsmanschappen worden, wil in alle diensten worden voorzien en *eenige* reserve en verwisseling mogelijk zijn. Maar dat wordt weer tactiek!

Dat het massaal inzetten eigenlijk zou zijn:

„We weten niet goed, wat we er mee doen mochten, wij hebben ze nu eenmaal, laten we ze dan op deze wijze gebruiken” heb ik niet uit de literatuur gelezen. Niet het een of het ander, maar beide!

Na de schepping der Franse mitrailleur bataljons zijn de mitrailleurs bij de bataljons toch ook niet verminderd!

Meer uit den lichten mitrailleur te halen, dan 500 M. is zeker wel mogelijk. Onder omstandigheden die gunstig waren voor de waarneming kreeg ik zelf belangrijke uitkomsten tot op ruim 1200 M. Maar alleen door zuiver te richten bereikt men met een wapen, waarbij zoo weinig innig verband tuschen ziel en richtmiddelen bestaat, niet veel. Het blijft beperkt strooien, hetwelk niet door affuitage is te verbeteren.

Een affuit heeft het wapen, doch uit den troep kwam de vraag, het gebruik er van te beperken. Ik zelf ben voorstander van een ruim affuit gebruik bij de lichte mitrailleurs.

Werd echter de door den heer KOSTER op pag. 272 bovenaan gevraagde affuitage aan de lichte mitrailleurs bijgebracht, dan zouden zij dank zij hun „natuurlijke strooïng” ongeveer dezelfde treffer-nitkomsten bekomen als de veel verder achterwaarts gestelde zware mitrailleurs op dezelfde plaatsen zouden verkrijgen.

Dit is m.i. een kwestie van verbindingdienst in het bataljon.

De vraag in de 3e zinsnede van pag. 272 gesteld, zou ik willen beantwoorden:

Slechts een deel der vuren tot 1500 zouden met de zwaarste affuitage door *onze* lichte mitrailleurs kunnen worden gegeven. De aangegeven oplossing, zou de lichte mitrailleurs voor hun taak op de korte afstanden zoodanig verzwaren, dat een *nicue* instrument noodig zou blijken. Ik *vermeen*, dat de door mij voorgestane methode met behulp van het bestaande het eenvoudigste, snelste en goedkoopste voor Nederland tot het doel leidt.

Voor Indië, dat den geweer mitrailleur *bezit* en er *tevreden* over is, zou ik het meeste voelen voor de methode van den heer KOSTER.

Tē licht!

Er zijn diensten, waarvoor nog geen voldoening gevende wapenen zijn aangewezen. De heer KOSTER noemt er eenige op. De kwestie der lichtspoor- en brandprojectielen is al heel lastig. Oplegging! Oorlogsaanmaak!! En pantser contra projectiel? De Duitse S. m. K. komt niet door een pantserwagen, wēl door vliegtuigschilden op ± 300 M. Wat is een „goed” pantserprojectiel? Volgens mijn meening het S. m. K. *behalve* voor pantserwagen bestrijding.

Een aantal 13 m.M. mitrailleurs van type GAS¹ zag ik gaarne in de bewapening. Maar niet bij, doch naast de infanterie. En als zoodanig heb ik dat onderwerp niet in mijn betoog opgenomen.

Met de verlichting van den lichten mitrailleur is bereikt, dat dit wapen overeenkomt met het Madsen geweer. Het is te verwachten, dat de Hembrug zelfs daar beneden zal komen.

Eindelijk het geweervuur.

Waar het aantal lichte mitrailleurs in een bataljon aanwezig is, zou bij een betere munitieverdeeling (kleiner trommels) het vuur der gewerschutters uitzondering kunnen blijven.

Nu is de samenstelling per sectie van 2 lichte mitrailleur-groepen slechts half een fictie.

Om die beide redenen (trommels en aantal) *eischt* het Nederlandsche wapengebruik voorloopig nog geleid geweervuur.

Noodzakelijkerwijze zal daarom het streven dienen te zijn: „zoveel als doenlijk geleid geweervuur, eerst daarna de lichte mitrailleur.”

Ik sta dien toestand niet voor, doch zie de werkelijkheid onder de oogen.

Onze reserve bataljons treden toch niet op na die van het veldleger met de nagelaten bewapening?

Gelukkig laten de Nederlandsche terreinen een ruim gebruik van geweervuur toe en is ons geweer daarvoor geschikt.

Nogmaals, geleid geweervuur is voor afzienbaren tijd nog onontbeerlijk in het Nederlandsche leger.

Dat de lichte mitrailleur de hoofdvuurkracht van de

infanterie vormt, werd in de aanwijzingen gesteld met de aan zekerheid grenzende overtuiging, dat in tal van jaren de infanterie niet als zoodanig zou moeten optreden ($\frac{3}{4}$ fictie). Deelde ik die overtuiging, dan stond ik beperking of ontwapening voor. Die meening is de mijne niet en daarom zal noodgedwongen het geweervuur gehandhaafd moeten blijven.

Gaarne zag ik in dat verband in onze voorschriften meer aandacht geschonken aan het geleide geweervuur.

Nog liever zag ik het wapen *en* de munitie van den lichten mitrailleur in vorm (trommel) en aantal zoodanig, dat ik met den heer KOSTER het „voldoende vertegenwoordigd” kon achten.

De VOORZITTER: Ik dank den kapitein OLY voor de moeite, die hij zich heeft gegeven om de vrucht van zijn studie ten behoeve van onze Vereeniging samen te stellen.

Ik wil hieruit op twee punten de aandacht vestigen.

In de eerste plaats op de mededeeling van den inleider, dat ons geweer M. 95 en onze lichte mitrailleur M. 20, de vergelijking met de buitenlandsche soortgenooten met glans kunnen doorstaan, ja zelfs onze lichte automaat, de mitrailleur M. 20, de beste is van alle uit een technisch oogpunt. Waar deze beoordeeling komt uit den mond van zulk een bevoegd wapentechnicus als de heer OLY is, moge zij ter harte worden genomen door degenen, die zoo gaarne een afbrekende critick uitspreken over alles wat het Nederlandsche leger betreft.

Het tweede punt is, dat ik met den inleider van meening verschil omtrent de indertijd door hoogerhand genomen maatregelen, ten aanzien van het verkrijgen van lichte mitrailleurs. Aangezien de hierop betrekking hebbende bescheiden van geheimen aard zijn en in de archieven van het Departement van Oorlog berusten, kan ik hierop verder niet ingaan.

Voorts betuig ik de erkentelijkheid van de vergadering aan de heeren, die aan het debat hebben deelgenomen en aan den inleider voor de wijze, waarop hij hen heeft beantwoord.

Ten slotte dank ik den correspondent der Vereeniging, den kapitein HAAAN, voor de wijze, waarop hij het bestuur behulpzaam is geweest bij de voorbereiding van deze bijeenkomst.

En hiermede sluit ik deze samenkomst.

STELLINGEN.

1. De Infanterie bewapening moet het mogelijk maken, dat de eenheden van het Hoofdwapen in staat zijn, het evenwicht te handhaven tegenover de eenheden van het Hoofdwapen van den tegenstander.

2. Hiertoe is noodig, een ver-gaande selectie in wapengebruik en zijn een in soort en aantal beperkte hoeveelheid wapenen bij de Infanterie in te deelen.

3. De Nederlandsche Infanteriewapenen kunnen ieder voor zich de vergelijking met alle buitenlandsche soortgenooten met glans doorstaan: enkele wapensoorten en munitiesoorten ontbreken echter.

4. Het ontbreken van enkele wapen- en munitiesoorten, gevoegd bij het gering aantal van sommige wapenen, maakt dat de Infanteriebewapening *als geheel* niet aaneensluitend is. Reden waarom het Nederlandsche gebruik dient af te wijken, van dat in het buitenland.

5. Als gevolg van het gestelde onder 4, zal meer dan in het buitenland, de onder 2, genoemde selectie in Nederland moeten worden doorgevoerd.

6. Het brengen tot eenheid, op een groot kaliber, der zware mitrailleursoorten, is een — ook financieel — bereikbare verbetering; hierdoor is een groot gedeelte der bezwaren, welke het niet aaneensluitend zijn onzer bewapening met zich brengt, uit den weg te ruimen.